

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA İRİBUYNUZLU HEYVANDARLIĞA DAİR
ARAYIŞ

Bakı – 2025

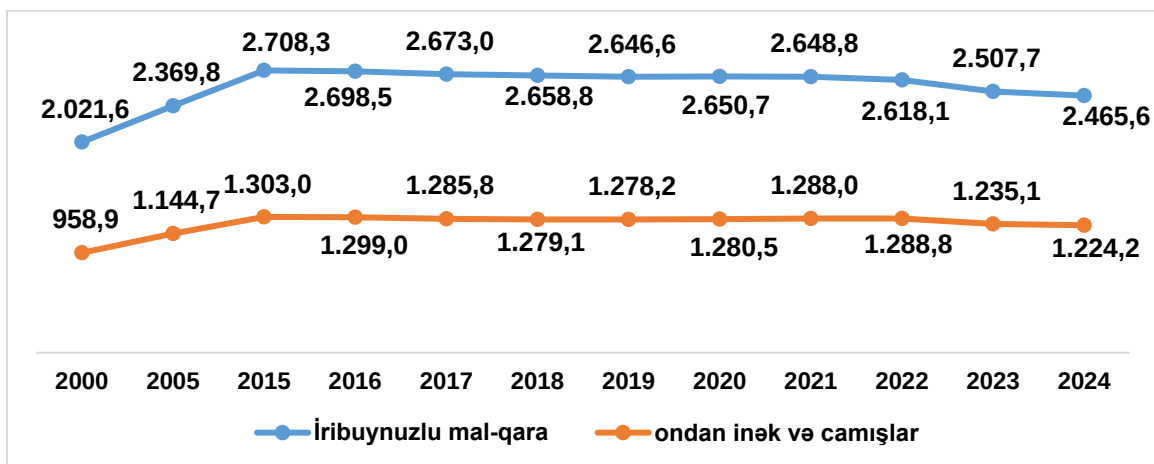
MÜNDƏRİCAT

1. İribuynuzlu heyvanların baş sayı, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri	3
2. Qiymət göstəriciləri	5
3. İdxal və ixrac göstəriciləri	6
4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri	7

1. İribuynuzlu heyvanların baş sayı, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

2024-cü ildə Azərbaycanda cəmi iribuynuzlu heyvanların sayı 2.5 milyon baş olub. İribuynuzlu heyvanların 49.7%-i inək və camışların (südverən heyvanlar) payına düşüb. 2024-cü ildə cəmi iribuynuzlu mal-qara sayı, həmçinin inək və camışların sayı 2023-cü ilə nisbətən 1,7% azalıb (Qrafik 1).

Qrafik 1. İribuynuzlu heyvanların sayı, min baş

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2024-cü ildə iribuynuzlu mal-qara sayının 2,4%-i Naxçıvan MR-n, 43,3%-dən çoxu 14 rayonun payına düşüb (Cədvəl 1).

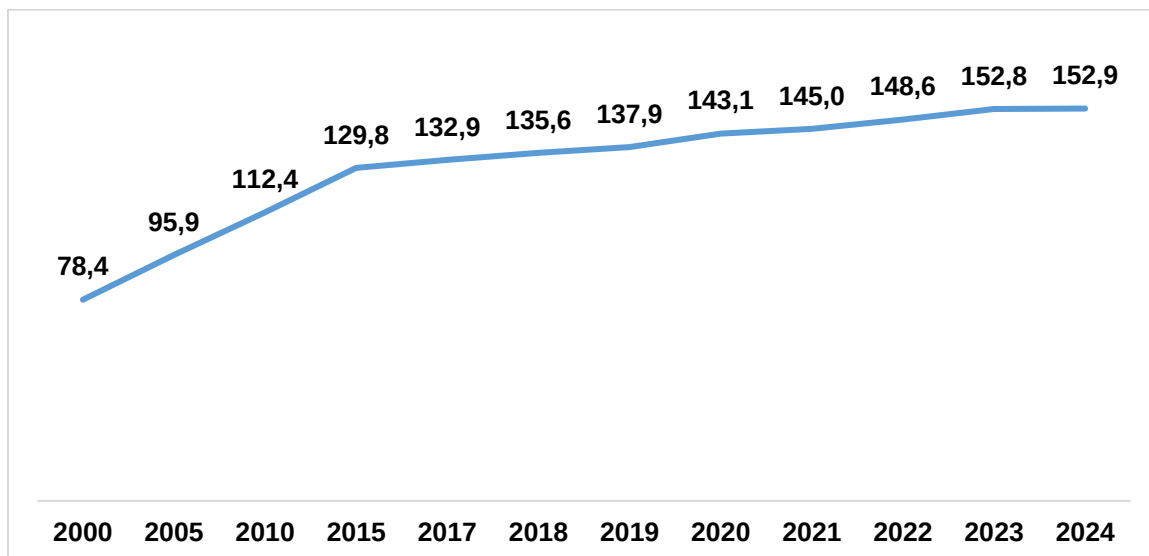
Cədvəl 1. İribuynuzlu mal-qara sayının rayonlar üzrə bölgüsü, min baş

	İribuynuzlu mal-qara	ondan inək və camış
Ölkə	2,465.6	1,224.2
Sabirabad	122.4	63.3
Bərdə	108.6	50.0
İmişli	95.1	40.8
Cəlilabad	89.1	48.6
Ağcabədi	83.1	52.7
Yevlax	79.3	33.2
Masallı	73.9	37.2
Saatlı	69.1	33.3
Ağdaş	67.3	30.0
Salyan	60.9	33.2
Beyləqan	59.7	28.0
Naxçıvan M.R	59.0	33.2
Kürdəmir	57.3	30.1
Zaqatala	56.7	28.0
Şəmkir	56.1	28.0
Digər	1,137.6	569.5

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🚩 2024-cü ildə kəsilmiş çəkiddə mal əti istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 10,9 %, 2023-cü ilə nisbətən isə 0,1% artaraq 152,9 min ton olub (Qrafik 2).

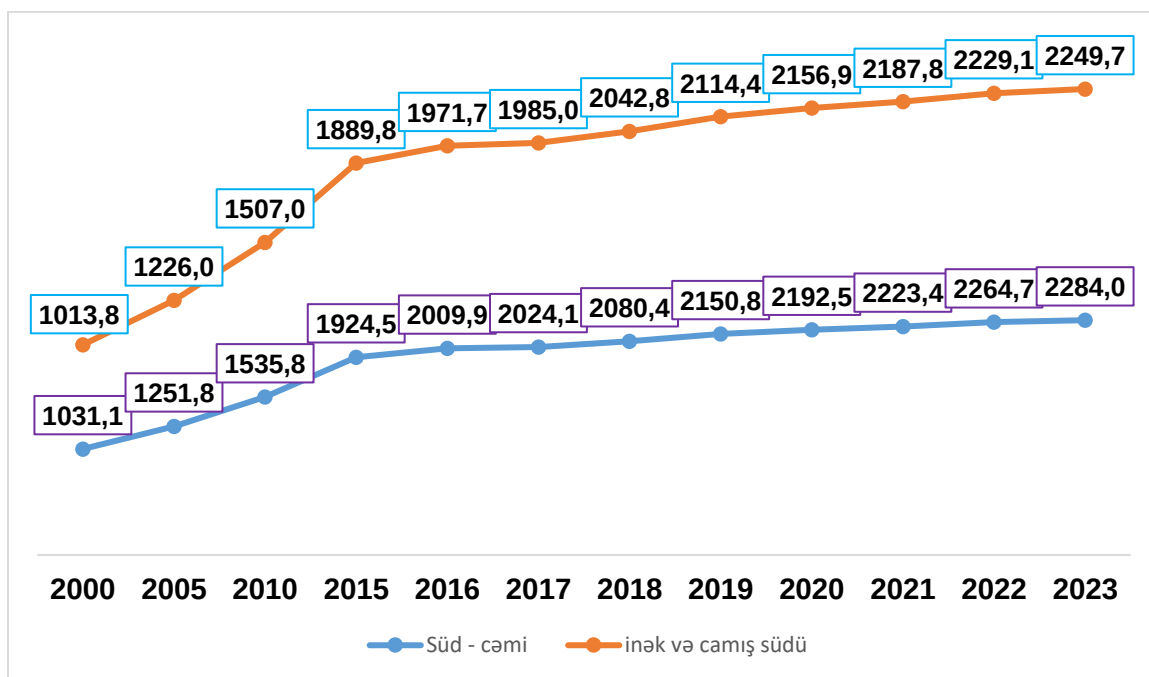
Qrafik 2. Azərbaycanda kəsilmiş çəkiddə mal əti istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🚩 2023-cü ildə cəmi süd istehsalı 2022-ci ilə nisbətən 0,8% artaraq 2.3 milyon ton olub. 2023-cü ildə cəmi süd istehsalının 98,5%-i inək və camış südünün payına düşüb. (Qrafik 3).

Qrafik 3. Azərbaycanda inək və camış südünün istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🚩 2023-cü ildə hər baş inək və camışdan süd sağımı 1746 kq olmuşdur (Cədvəl 2).

Cədvəl 2. Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə hər baş inəkdən süd sağımı və iribuynuzlu mal-qaraya düşən çəki artımı, kq/baş

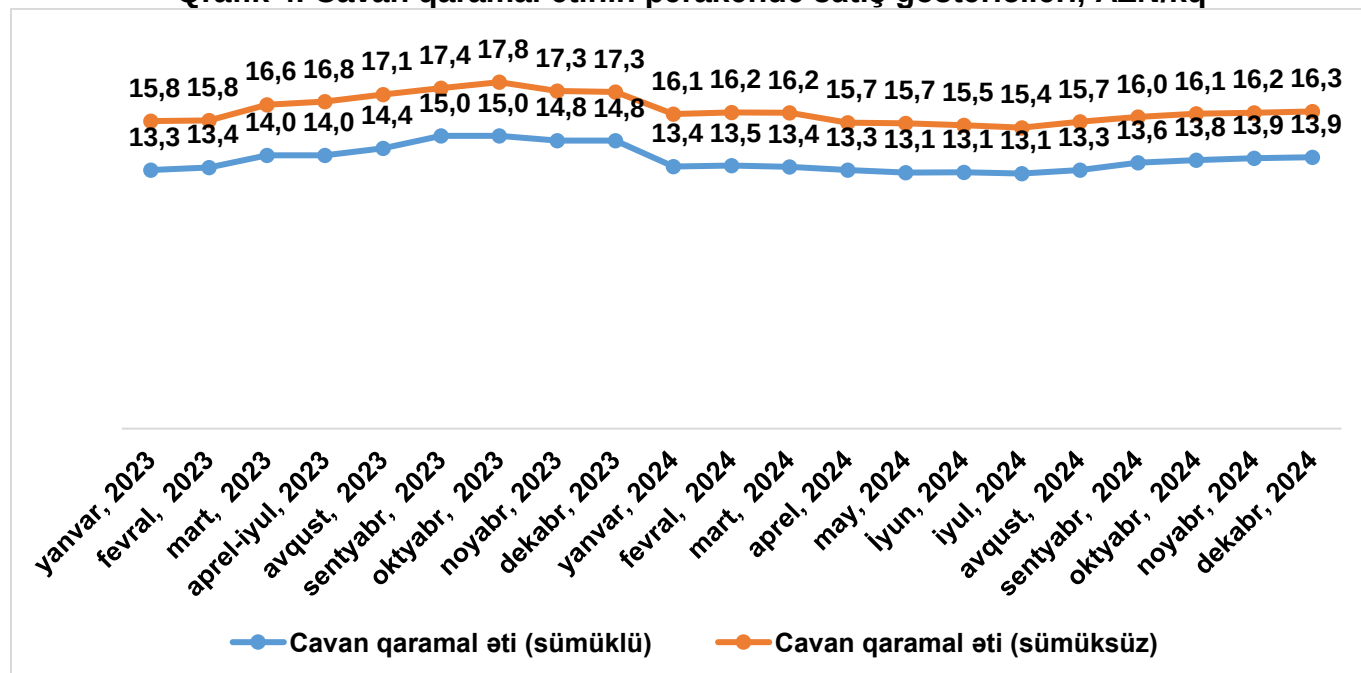
	Hər baş inək və camışdan süd sağımı	Bir baş iribuynuzlu mal-qaraya düşən çəki artımı
2000	1099	56.1
2005	1098	59.8
2010	1206	62.8
2015	1455	86.9
2016	1513	86.1
2017	1528	90.7
2018	1589	89.3
2019	1653	91.1
2020	1687	96.0
2021	1709	96.2
2022	1731	95.8
2023	1746	90.2

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. Qiymət göstəriciləri

2023-2024-cü illər ərzində sümüklü cavan qaramal ətinin 1 kiloqramının pərakəndə satış qiyməti 13,1-15.0 AZN, sümüksüz cavan qaramal ətinin 1 kiloqramının pərakəndə satış qiyməti isə 15,7-17.8 AZN arasında dəyişib (Qrafik 4).

Qrafik 4. Cavan qaramal ətinin pərakəndə satış göstəriciləri, AZN/kq

Mənbə: aqrarbazar.az

3. İdxal və ixrac göstəriciləri

Ölkəyə əsasən dondurulmuş iribuynuzlu heyvan əti idxal olunur. 2024-cü ildə Azərbaycana 10,9 min ton dondurulmuş iribuynuzlu heyvan əti, 1,039.7 ton təzə və ya soyudulmuş iribuynuzlu heyvan əti idxal olunub (Cədvəl 3).

2024-cü ildə ölkəyə idxal edilən təzə və ya soyudulmuş iribuynuzlu heyvan idxalının 97,0%-i Belarusun, dondurulmuş iribuynuzlu heyvan əti idxalının isə 64,6%-i Ukraynanın, 23,8%-i isə Brazilyanın və 6,5%-i Hindistanın payına düşüb.

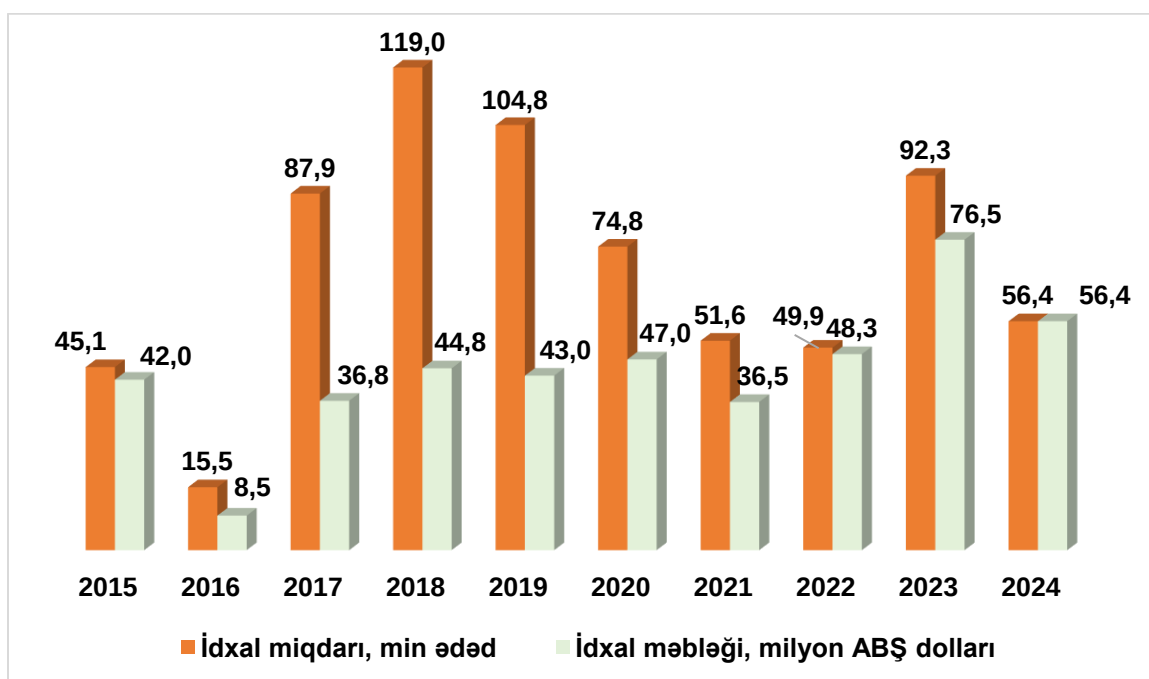
Cədvəl 3. İribuynuzlu heyvan ətinin idxalı

Məhsulun adı	2020		2021		2022		2023		2024	
	İdxal miqdarı, ton	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, ton	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, ton	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, ton	İdxal məbləği, min ABŞ dolları	İdxal miqdarı, ton	İdxal məbləği, min ABŞ dolları
İribuynuzlu heyvan əti, təzə və ya soyudulmuş	1,214.0	3,926.0	976.0	3,531.0	925.0	3,993.0	962.2	3,974.6	1,039.7	4,328.0
İribuynuzlu heyvan əti, dondurulmuş	8,367.0	32,453.0	4,449.0	18,196.0	3,784.0	17,472.0	7,206.4	28,090.0	10,997.5	44,131.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

2024-cü ildə ölkəyə diri iribuynuzlu heyvan idxalı 2023-cü ilə nisbətən 39,0% azalaraq 56,4 min baş olub (Qrafik 5).

Qrafik 5. Diri iribuynuzlu heyvanların idxalı

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2024-cü ildə ölkəyə idxal edilmiş diri iribuynuzlu heyvanların 64,4%-i Rusiyanın, 21,1%-i Gürcüstanın, 10,1%-i Qazaxıstanın, 1,1%-i Avstriyanın, 3,3%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 4).

Cədvəl 4. Diri iribuynuzlu heyvan idxalının ölkələr üzrə strukturu

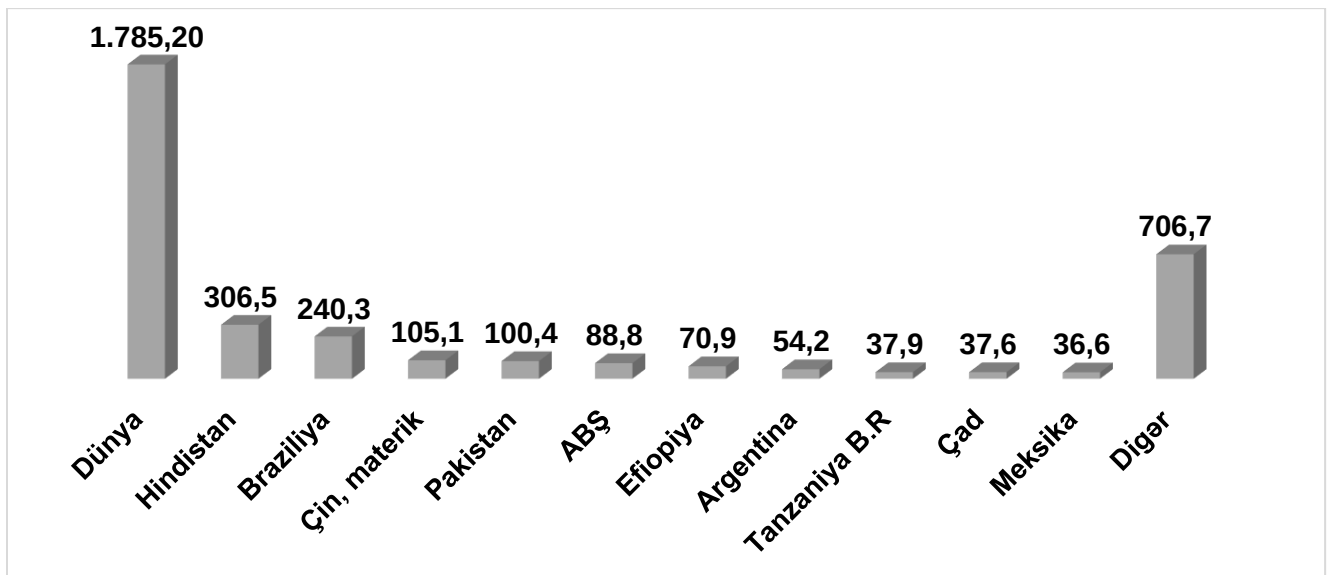
	2021		2022		2023		2024	
	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları	İdxal miqdarı, min baş	İdxal məbləği, milyon ABŞ dolları
Rusiya	1.7	0.6	2.2	1.3	46.2	34.8	36.9	34.3
Gürcüstan	38.2	17.6	39.8	23.6	35.3	19.5	11.9	11.4
Qazaxıstan	1.1	0.6	-	-	5.1	2.8	5.7	3.2
Uruqvay	-	-	3.2	10.1	2.0	6.7	-	-
Avstriya	2.6	8.4	1.1	3.5	0.9	3.1	0.6	2.2
Estoniya	0.2	0.6	1.2	3.7	0.8	3.0	0.4	1.4
Türkiyə	0.2	0.8	0.9	2.4	0.1	0.2	-	-
Digər	7.6	7.9	1.5	3.7	1.9	6.5	0.9	3.9
Cəmi idxal	51.6	36.5	49.9	48.3	92.3	76.5	56.4	56.4

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

🇦🇿 FAO-nun məlumatına əsasən 2023-cü ildə dünya üzrə iribuynuzlu heyvanların sayı 1,8 milyard baş olub. Dünya üzrə iribuynuzlu mal-qara sayına görə Hindistan (17,2%), Braziliya (13,5%), Çin (5,9%), Pakistan (5,6%) və ABŞ (5,0%) ilk beşlikdədir (Qrafik 6).

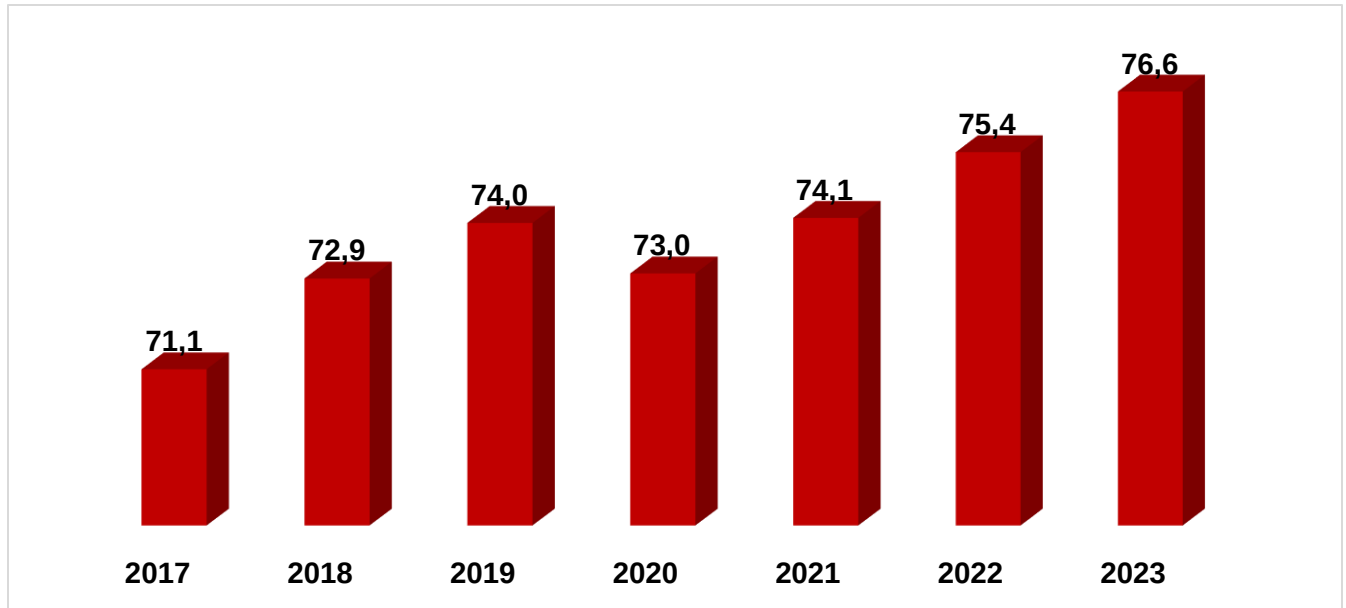
Qrafik 6. 2023-cü ildə iribuynuzlu heyvanların sayı, milyon baş

Mənbə: Faostat.org

FAO-nun məlumatına əsasən 2023-cü ildə dünya üzrə 76,6 milyon ton mal və camış əti istehsal olunub (Qrafik 7).

Qrafik 7. 2023-cü ildə iribuynuzlu heyvan ətinin qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton

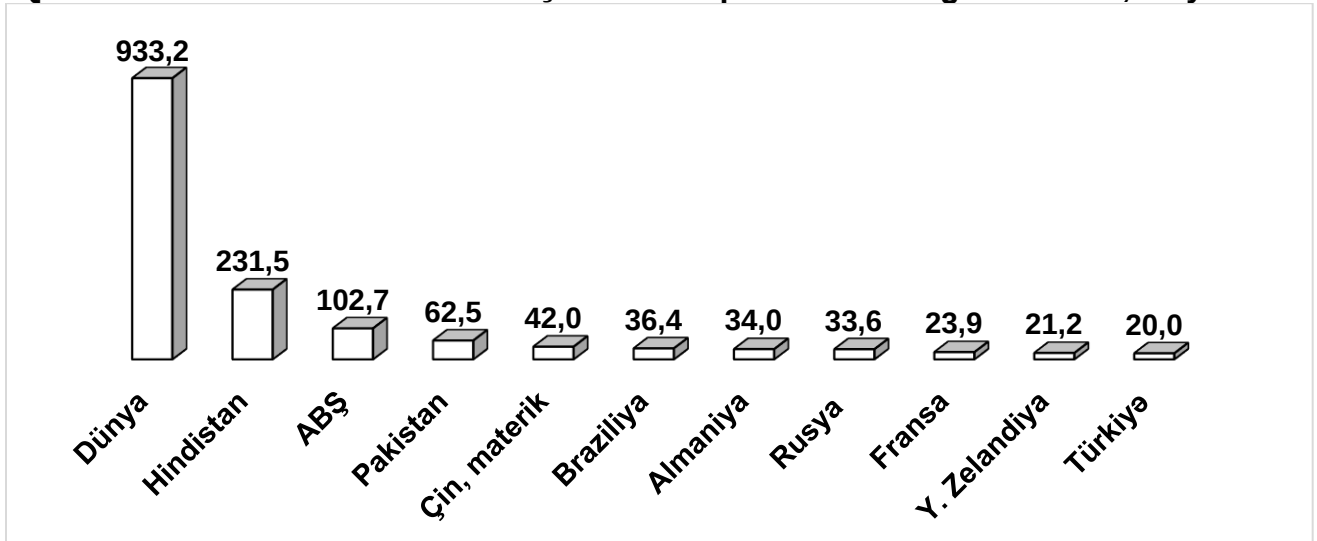

Mənbə: Faostat.org

Dünya üzrə istehsal olunan mal və camış ətinin əsas istehsalçıları ABŞ (16,1%), Braziliya (14,6%), Çin (9,8%), Hindistan (5,9%) və Argentinadır (4,3%).

FAO-nun məlumatına əsasən 2023-cü ildə dünya üzrə 933,2 milyon ton inək və camış südü istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan südün 65,0%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 8).

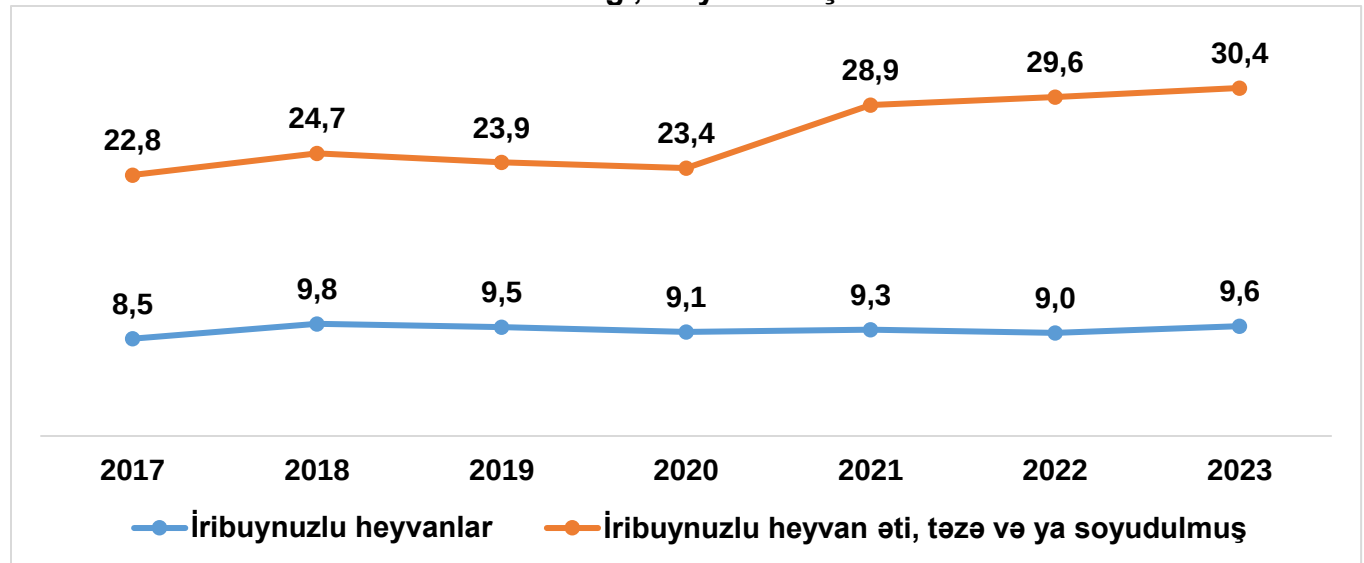
Qrafik 8. 2023-cü ildə inək və camış südünün qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton

Mənbə: Faostat.org

2023-cü ildə qlobal bazarda diri iribuynuzlu heyvan ixracı 9,6 milyard ABŞ dolları, iribuynuzlu heyvan əti ixracı isə 30,4 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 9).

Qrafik 9. Dünya üzrə diri iribuynuzlu heyvan və iribuynuzlu heyvan ətinin ixrac məbləği, milyard ABŞ dolları

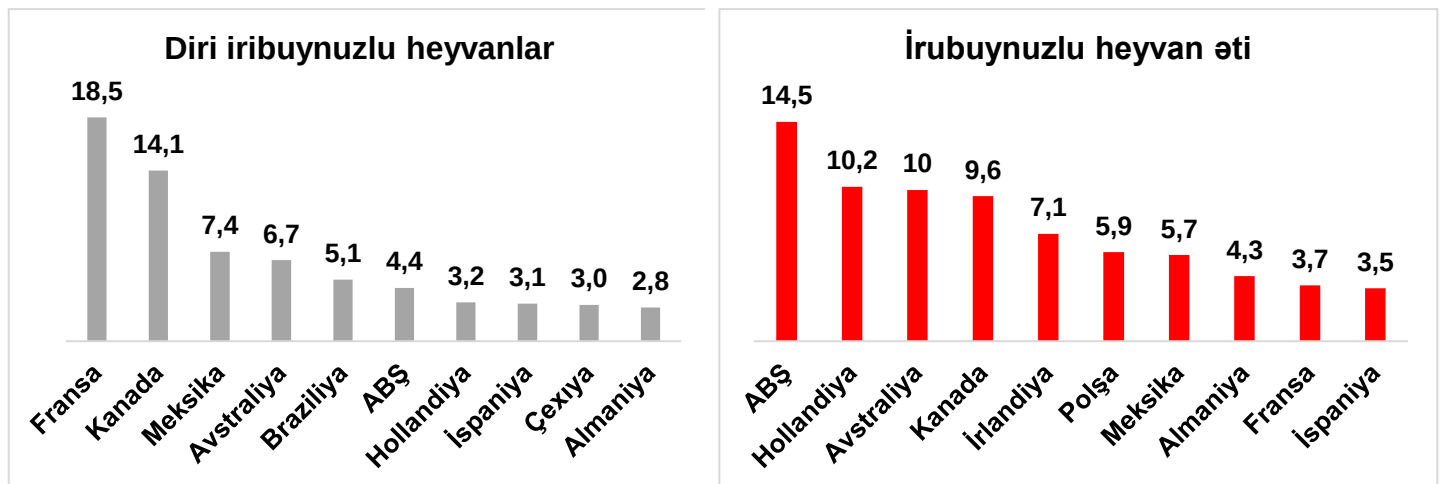

Mənbə: Trademap.org

Dünya üzrə diri iribuynuzlu heyvan ixracının 68,0%-dən çoxu Fransa, Kanada, Meksika, Avstraliya, Braziliya, ABŞ, Hollandiya, İspaniya, Çexiya və Almaniyanın payına düşüb (Qrafik 10).

Qlobal bazarda iribuynuzlu heyvan əti ixracının isə 74,0%-dən çoxu ABŞ, Hollandiya, Avstraliya, Kanada, İrlandiya, Polşa, Meksika, Almaniya, Fransa və İspaniyanın payına düşüb (Qrafik 10).

Qrafik 10. Dünya üzrə diri iribuynuzlu heyvan və iribuynuzlu heyvan əti ixracının ölkələr üzrə bölgüsü, %-lə

Mənbə: Trademap.org

📊 Dünya üzrə diri iribuynuzlu heyvan idxalında ABŞ (21,8%), İtaliya (18,4%), Türkiyə (10,3%), Hollandiya (4,2%), Livan (3,2%), Çin (2,8%), Misir (2,7%), İndoneziya (2,7%), və İspaniya (2,6%) ilk onluqdadır. İribuynuzlu heyvan ətinin əsas idxalçıları isə ABŞ (18,1%), İtaliya (7,9%), Almaniya (6,9%), Hollandiya (6,4%), Yaponiya (5,3%), Koreya (4,2%), Fransa (5,3%), Çili (4,2%), Birləşmiş Krallıq (4,0%) və Meksikadır (3,4%).

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S. Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ**